

DECIZIE

07 iulie 2010

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul – Nina Cernat

Judecătorii – Valeriu Arhip și Svetlana Filincova

examinînd în ședință publică cererile de recurs depuse de societatea cu răspundere limitată „Balnis Grup” și Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM (AsDAC) către societatea cu răspundere limitată „Balnis Grup” privind încasarea forțată a remunerației de autor și cererea reconvențională depusă de către societatea cu răspundere limitată „Balnis Grup” împotriva Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” privind anularea acordului de tip RC cu nr.120 din 25.11.2004,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2009 prin care cererea a fost cerere Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” și respinsă cererea reconvențională depusă de către societatea cu răspundere limitată „Balnis Grup”,

c o n s t a t ă

La data de 24 ianuarie 2007 Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM a înaintat cerere de chemare în judecată către SRL „Balnis Grup” privind încasarea forțată a remunerației de autor în mărime de 3% din suma încasată din comercializarea cu amănuntul a echipamentelor și suporturilor materiale care au proprietatea de a reproduce obiecte de drept de autor/conexe pentru perioada trimestrului II - IV anul 2005 și trimestrul I - IV anul 2006, inclusiv penalitatea de întârziere a plății remunerației corespunzătoare în mărime de 202% din suma datorată pentru trimestrul III anul 2006 și de 18% din suma datorată pentru trimestrul IV anul 2006.

În motivarea acțiunii Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” a indicat, că în calitate de întreprinzător, care comercializează cu amănuntul echipament și suporturi materiale care au proprietate de a reproduce obiecte de drept de autor și conexe, SRL „Balnis Grup” are obligația să obțină din partea organizației care administrează pe principii colective drepturile patrimoniale ale titularilor de drepturi contract/licență și să plătească remunerația corespunzătoare.

În virtutea aceste obligații, prin obținerea licenței generale de tip RC nr.120 eliberată la 25.11.2004 de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”, SRL „Balnis Grup” s-a obligat să achite trimestrial remunerația compensatorie în cuantum de 3% tariful legal până la data de 15 a lunii ce urmează după trimestrul raportat.

SRL „Balnis Grup” nu-și onorează obligațiunile contractuale asumate, neachitând remunerația compensatorie cuvenită în termen, începând cu trimestrul II anul 2005, datorînd AsDAC 3% remunerația compensatorie pentru perioada trimestrul II-IV anul 2005; trimestrul I-IV anul 2006 conform pct.2 lit. a) și b) din Licență; penalitate de întârziere de 2% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere cu plata respectiv de 202% din suma datorată pentru trimestrul III anul 2006 și de 18% din suma datorată pentru trimestrul IV anul 2006 pct.2 lit.d) din Licență, fapt despre care a fost informat prin pretenția nr. 1-07/0025 din 21.01.2007, în temeiul art.20 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 293-XIII din 23.11.1994.

Datoria nu a fost stinsă, astfel prin nerespectarea legislației din domeniul dreptului de autor/conexe și neonorarea obligațiunilor contractuale conform Licenței generale de tip RC nr. 120, eliberată la 25.11.2004, SRL „Balnis Grup” a cauzat prejudiciu titularilor de drepturi, drepturile patrimoniale ale căroră sunt administrate de AsDAC.

Solicită AsDAC admiterea acțiunii, ca fiind întemeiată.

SRL „Balnis Grup” a depus cerere reconvențională, solicitînd anularea acordului de tip RC cu nr. 120 din 25.11.2004, indicînd, că în condițiile licenței generale de tip RC cu nr.120 din 25.11.2004 privind achitarea remunerației compensatorii pentru valorificarea operelor ocrotite de drepturile de autor și conexe în scopuri personale, eliberată de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM, SRL „Balnis Grup” a fost obligată să achite trimestrial remunerația compensatorie în cuantumul de 3% din prețul de vânzare cu amănuntul a echipamentului folosit pentru reproducere pînă la data de 15 a lunii ce urmează după trimestrul raportat.

Consideră, că la momentul semnării Acordului (Licenței) administrația SRL „Balnis Grup” a fost indusă în eroare asupra faptului, că această Licență este obligatorie, conform art.227 alin.(1) și (2) a CC. Constatînd faptul menționat, la data de 25.05.2005 directorul SRL „Balnis Grup” a expediat o scrisoare în adresa Asociației „Drepturi de Autor și Conexe”, prin care ultima a fost informată despre intenția de reziliere a acordului menționat. Prin răspunsul său AsDAC și-a întemeiat dezacordul său privind rezilierea acordului general prin faptul, că licența privind plata remunerației compensatorii face parte din categoria licențelor obligatorii conform pct.5 art.20 Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.293-XIII din 23.11.1994 și că rezilierea licenței privind valorificarea fonogramelor și videogramelor poate fi cerută de SRL „Balnis Grup” doar în cazul încetării folosirii de către SRL „Balnis Grup” a creațiilor din repertoriul AsDAC.

Mai indică SRL „Balnis Grup”, că conform Legii privind licențierea unor genuri de activitate nr.451-XV din 30.07.2001, AsDAC nu se include în lista

organelor de stat, abilitate cu dreptul de a elibera licențe (art.6), iar obiectul contractului dintre AsDAC și SRL „Balnis Grup” nu este prevăzut în lista genurilor de activitate pentru care se eliberează licența (art.8) din legea citată, astfel AsDAC eliberează nu licență ci Acord - Licență pentru valorificarea operelor sau obiectelor de drepturi conexe, dar nu pentru comercializarea echipamentului pentru reproducere conform art.36 alin.(1) lit.a) al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.293-XIII din 23.11.1994. SRL „Balnis Grup” comercializează echipamente și suporturi materiale (peliculă, audio sau video casete, discuri) fapt ce cade sub incidența art.20 alin.(3) Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.293-XIII din 23.11.1994, dar nu valorifică operele ocrotite de drepturile de autor și conexe, ceea ce i se impută prin acest Acord.

Consideră SRL „Balnis Grup”, că încheierea unui astfel de act juridic, Acord general privind valorificarea operelor sau obiectelor ocrotite de drepturile de autor și conexe cade în sarcina AsDAC, însă SRL „Balnis Grup” nu valorifică, ci comercializează echipamentul, astfel contractul pe baza căruia se eliberează licență pentru valorificarea operei urmează a fi încheiat între autorul operei și organizația de administrare pe principii colective, conform art. 10 și 24 al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe și nu între organizația de administrare pe principii colective AsDAC și întreprinderea care comercializează echipament respectiv pentru comercializarea echipamentului și suportului material însăși Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe în art.20 alin.(3) îi obligă să achite o remunerație compensatorie în cuantumul de 3% din prețul de vânzare cu amănuntul, fără să încheie un oarecare Acord.

Potrivit pct.4 al Acordului General AsDAC își rezervă dreptul la efectuarea controlului asupra documentelor plătitorului, ceea ce contravine prevederilor legale și anume, prin art.34 alin.(1) al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe ce stipulează expres, că controlul asupra respectării drepturilor autorilor și ale titularilor de drepturi conexe se pune pe seama Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, iar art.36 al legii citate stipulează atribuțiile de care beneficiază AsDAC, efectuarea controlului nu intră în aceste atribuții. Astfel, prevederea unui astfel de drept vine în contradicție cu legislația în vigoare, ceea ce duce la încălcarea drepturilor SRL „Balnis Grup”.

Solicită admiterea cererii reconvenționale cu anularea acordului de tip RC cu nr. 120 din 25.11.2004, eliberat de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2009 a fost admisă cererea Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” din RM către SRL „Balnis Grup” și a fost încasată de la SRL „Balnis Grup” în beneficiul Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” suma de 1172,60 lei, penalitățile de întârziere în mărime de 2579,72 lei, cheltuielile de judecată în mărime de 3520 lei (trei mii cinci sute douăzeci lei) și a fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de SRL „Balnis Grup” către Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM privind anularea acordului de tip RC cu nr. 120 din 25.11.2004.

La 25 martie 2010 SRL „Balnis Grup” a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, cerînd admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel

Chișinău din 30 noiembrie 2009 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă cererea în partea ce ține de încasarea penalităților și cheltuielilor de judecată.

SRL „Balnis Grup”, în motivarea recursului, a indicat că instanța de fond n-a pătruns în esența prevederilor legislației și eronat a aplicat norma de drept material.

La 13 aprilie 2010 Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, cerînd admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2009 în partea cuantumului remunerației compensatorii încasate și restituirea pricinii spre rejudecare acestui capăt de cerere.

Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”, în motivarea recursului, a indicat că instanța de fond n-a pătruns în esența prevederilor legislației și nu a dat apreciere corectă probelor administrate la dosar, astfel, nu a fost încasat remunerațiile în cuantumul real.

Reprezentantul SRL „Balnis Grup” – Scripnic Veaceslav, în ședința instanței de recurs, a susținut recursul, cerînd admiterea acestuia în sensul declarat.

Reprezentantul Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” – Ariadna Dodi, în ședința instanței de recurs, a cerut respingerea cererii de recurs înaintată de SRL „Balnis Grup” și admiterea recursului înaintat de AsDAC, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2009 în partea cuantumului remunerației compensatorii încasate și restituirea pricinii spre rejudecare acestui capăt de cerere

Audiind părțile, studiind materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 417 al. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Așa dar, din materialele dosarului s-a constatat, că la data de 25 noiembrie 2004 Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM a semnat cu SRL „Balnis Grup” Acordul nr.120 privind achitarea remunerației compensatorii pentru valorificarea operelor ocrotite de drepturile de autor și conexe în scopuri personale, prin care ultima a fost obligată să achite trimestrial remunerația compensatorie în cuantumul de 3% din prețul de vânzare cu amănuntul a echipamentului folosit pentru reproducere, pînă la data de 15 a lunii ce urmează după trimestrul raportat. (f.d.-32-33)

Conform pct.2 din Acordul general (Licență) nr.120 din 25.11.2004, plătitorul este obligat la data transmiterii către punctele de comercializare cu amănuntul a obiectelor indicate în licență să întocmească o factură în care vor fi indicate denumirile fiecărei unități de utilaj și echipament, prețul în care se include și suplimentul de 3% a remunerației compensatorii, numărul de exemplare, valoarea totală a mărfii și suma remunerației compensatorii și să ducă evidența strictă a utilajelor și echipamentelor comercializate cu amănuntul și să

achite la contul AsDAC remunerații compensatorii în mod independent, odată în trimestru, în termen de 15 zile după trimestrul raportat.

În conformitate cu prevederilor art.20 alin.(1) și (2) lit.a) și b) și alin.(6) Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.293-XIII din 23.11.1994, fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor și fără plata remunerației de autor se permite reproducerea într-un singur exemplar a operei publicate legal de către o persoană fizică exclusiv în scopuri personale, respectând condițiile prevăzute la alin.(3). Prevederile alin.(1) nu se aplică în cazurile: a) reproducerii operelor de arhitectură în formă de clădiri și construcții analoge; b) reproducerii bazelor de date. (3) Titularul dreptului de autor asupra operelor reproduse în conformitate cu alin. (1) este în drept să primească o remunerație compensatorie. Remunerația compensatorie în cuantum de 3% din prețul de vânzare cu amănuntul o plătesc întreprinderile (inclusiv producătorii și importatorii), care comercializează echipament (audio și videomagnetofone și alt echipament) și suporturi materiale (peliculă, audio-și (sau) video-casete, discuri laser, compact-discuri etc), utilizate pentru o atare reproducere. Încasarea, distribuirea și plata remunerației compensatorii se efectuează de către una din organizațiile de administrare pe principii colective a drepturilor patrimoniale ale autorilor, interpreților și producătorilor de fonograme, în conformitate cu acordurile între aceste organizații. Dacă acordurile menționate nu prevăd altfel, remunerația compensatorie se distribuie în felul următor: autorilor - 40%, interpreților - 30% și producătorilor de fonograme - 30%. Cuantumul remunerației compensatorii și condițiile de plată a ei se stabilesc în contractele încheiate între întreprinderile (inclusiv producătorii și importatorii) sus-numite pe de o parte, și organizațiile de administrare pe principii colective a drepturilor patrimoniale ale autorilor, interpreților și producătorilor de fonograme pe de altă parte. Remunerația compensatorie urmează să fie distribuită autorilor sau altor titulari ai dreptului de autor și ai drepturilor conexe asupra operelor indicate la alin. (3), pornind de la probabilitatea că în condiții obișnuite aceste opere au fost reproduse în scopuri personale.

Astfel la caz, instanța de recurs a stabilit că SRL „Balnis Grup” nu și-a onorat obligațiunile conform Acordului general (Licență) nr.120 din 25.11.2004 față de AsDAC care solicită încasarea forțată a remunerației de autor în mărime de 3% din suma încasată din comercializarea cu amănuntul a echipamentelor și suporturilor materiale care au proprietatea de a reproduce obiecte de drept de autor și conexe pentru perioada trimestrului II - IV anul 2005 și trimestrul I - IV anul 2006, inclusiv penalitatea de întârziere a plății remunerației corespunzătoare în mărime de 202% din suma datorată pentru trimestrul III anul 2006 și de 18% din suma datorată pentru trimestrul IV anul 2006.

S-a mai stabilit că prin încheierea instanței de judecată din 16 martie 2009 a fost dispusă efectuarea expertizei contabile, conform raportului de expertiză nr. 11 din 08 septembrie 2009, s-a stabilit că suma încasată din vânzarea echipamentelor și suporturilor materiale în anul 2005, ce cad sub incidența art.20 al Legii respective este de 11790,82 lei, iar suma încasată din aceste vânzări în anul 2006 constituie 27295,82 lei. Respectiv remunerațiile compensatorii din

vînzarea echipamentelor și suporturilor materiale, ce cad sub incidența art.20 al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.293-XIII din 23.11.1994 pentru perioada 2005 - 2006 constituie 1172,60 lei dintre care 353,72 lei pentru trimestrul II - IV anul 2005 și 818,88 lei pentru perioada anului 2006.

Astfel, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține corectă concluzia primei instanțe privind admiterea pretențiilor AsDAC în mărimea stabilită prin raportul de expertiză, din care urmează a fi calculate și penalitățile de întârziere în mărime de 2% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere cu plata, pentru perioada solicitată.

Instanța de recurs reține că prima instanță corect a respins acțiunea reconvențională, deoarece

Conform art.20 și 30 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.293-XIII din 23.11.1994 comercializarea cu amănuntul cu echipament și suporturi materiale care au proprietatea de a reproduce obiecte de drept de autor și conexe incumbă întreprinzătorului obligația în mod indirect să dețină contract cu organizația de administrare pe principii colective a drepturilor de autor și cele conexe.

Astfel, la caz, s-a constatat, AsDAC este singura organizație de administrare pe principii colective a drepturilor de autor și cele conexe care eliberează licențe pe teritoriul RM, aceasta are atribuția, conform art.36 alin.(5) din Legea nr.293/1994 să efectueze gestiunea colectivă extinsă, adică de a acumula remunerația conform art.36 alin.(1) lit.d) din Legea citată.

Conform Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.293-XIII din 23.11.1994 și conform art.8 alin.(2) lit. e) în coroborare cu art.301 CC, utilizatorul obiectelor protejabile de dreptul de autor și drepturi conexe trebuie să obțină contract/licență de la titularul de drept în mod direct sau de la organizația de administrare.

Conform pct.5 al Acordului, nu se admite desfacerea unilaterală de către plătitor a prezentului Acord și deci refuzul de a plăti remunerație compensatorie AsDAC, dacă el continuă să producă, să importe și/sau să difuzeze echipamente și suporturi menționate.

În temeiul art.747 CC în coroborare cu art.734 CC și conform pct.5 din Licență, SRL „Balnis Grup” putea rezilia unilateral contractul doar în cazul încetării producerii, importării și/sau difuzării echipamentelor și suporturilor menționate.

Astfel, la caz, prima instanță corect a refuzat în rezilierea Acordului general (Licență) nr.120 din 25.11.2004 deoarece SRL „Balnis Grup” continuă să producă, să importe și/sau să difuzeze echipamente și suporturi pe care sunt opere protejate de dreptul de autor, or în asemenea situație ultima este obligată prin lege să dețină un asemenea contract pentru a putea continua activitatea în acest domeniu.

Cît privește argumentul recurentului SRL „Balnis Grup” precum că instanța în mod eronat a încasat din contul SRL „Balnis Grup” toate cheltuielile suportate de AsDAC pentru efectuarea expertizei ci urma doar proporțional admiterii

acțiunii, deoarece prima instanță a admis acțiunea integral respectiv și cheltuielile au fost încasate integral.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de către recurenți sunt declarative, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 417 al.(1) lit. a), art. 419 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Balnis Grup” și Asociația „Drepturi de Autor și Conexe”.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2009, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM (AsDAC) către societatea cu răspundere limitată „Balnis Grup” privind încasarea forțată a remunerației de autor și cererea reconvențională depusă de către societatea cu răspundere limitată „Balnis Grup” împotriva Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” privind anularea acordului de tip RC cu nr.120 din 25.11.2004.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței

Judecătorul

Nina Cernat

Judecătorii

Valeriu Arhip

Svetlana Filincova